

ÚS otevřel dveře pro adopci dítěte registrovanými homosexuálními páry

Petr Kozelka

Lidé žijící v registrovaném partnerství mají možnost si individuálně osvojit dítě. Rozhodl tak Ústavní soud (ÚS), když v úterý zrušil část zákona o registrovaném partnerství. Ten totiž adopci u lidí žijících v registrovaném partnerství vysloveně zakazoval. Podle soudců je ale takový zákaz diskriminační.

Homosexuálové ale nemohou dále žádat o adopci jako registrovaní partneři, nálež jim dávat možnost ucházet se o osvojení jen individuálně. Společné osvojení zůstává i nadále vyhrazeno jen manželům, adopci jedním osvojitelem připouští zákon jako výjimečnou možnost.

„Napadené ustanovení odporuje právu na lidskou důstojnost. Pokud je totiž založeno na tom, že z určitého práva vylučuje určitou skupinu osob jen proto, že se rozhodly uzavřít registrovaný

partnerství, činí z nich de facto jakési osoby druhého řádu a dává jim bezdůvodně určité stigma, které evokuje představu o jejich méněcennosti, zásadní odlišnosti od ostatních a zřejmě i o neschopnosti postarat se o děti,“ vysvětlil verdikt soudce zpravodaj Vojtěch Šimíček.

ÚS nechce ničit tradiční rodinu

Plénum ÚS se adopcí u homosexuálních párů zabývalo na podnět Městského soudu v Praze. U něho se soudil muž, kterého radnice Prahy 13 vyškrtla z evidence žadatelů o adopci v tu chvíli, kdy vstoupil do registrovaného partnerství. Muž se u soudu bránil tím, že pokud mohl žádat o osvojení dítěte jako samotný žijící muž, proč je vyřazen po uzavření partnerství, aniž se kokoli zabýval tím, jakou péči je schopen dítěti nabídnout.

„Tento paragraf vůbec nedával smysl, jako individuální lesba či

gay jste si mohli adoptovat dítě. Pokud jste však vstoupili do právně uznaného svazku a deklarovali tak touhu žít ve stabilním a dlouhodobém vztahu, stát vám individuální adopci zakázal,“

Radnice Prahy 13 vyškrtla muže z evidence žadatelů o adopci v tu chvíli, kdy vstoupil do registrovaného partnerství

konstatoval Jan Kozubík z platformy PROUD, zabývající se právy gayů a leseb v České republice.

Soudci upozornili, že přímo ze zákona je patrné, že zákonodárci upřednostnili při adopci tradiční manželský pár, což je plně v souladu s ústavou. „Stále více osob žije samostatně, počet nesezda-

ných párů se přibližuje počtu párů sezdáných a rozvod manželství je vnímán jako něco téměř přirozeného. ÚS před těmito jevy nemůže zavírat oči, na druhé straně však zdůrazňuje, že nespátuje sebemenší rozumný důvod, pro který by i on sám měl k erozi tradičního pojetí rodiny a její funkce jakkoliv aktivně přispívat,“ upozornil Šimíček, proč soudci ponechali homosexuálům možnost pouze individuální adopce.

Plénum soudců poukázalo na fakt, že v praxi mohlo docházet k absurdním situacím, kdy si svobodní gayové a lesby mohli teoreticky o adopci zažádat, ale jakmile by zlegalizovali svůj vztah uzavřením registrovaného partnerství, přestali by plnit podmínky pro adopci. „Z právní úpravy ani z důvodové zprávy není přitom patrné, jaký rozumný důvod zákonodárci ve skutečnosti vedl právě k popsanému řešení, které se jeví nelogické, ira-

cionální a ve svém důsledku diskriminační,“ dodali soudci.

Na podporu homosexuálů vstoupili i mnozí odborníci, jako například vedoucí katedry psychologie Masarykovy univerzity Zbyněk Vybíral. „Stejnopohlavní pár, ať se nám to líbí, nebo ne, může být zdravější, šťastnější a pro dítě přínosnější než rodičovský pár heteropohlavní. Ale také nemusí. Apriorní zobecnění vyvozená jen na základě pohlaví, pokud je mi známo, psychologie nepotvrдила,“ prohlásil.

Vláda to projedná

„Pokud chceme, aby dítě vyrůstalo v dostatku, podpoře, lásce a mohlo rozvíjet své schopnosti, pak si budeme vážit těch, kteří se takového dítěte ujali, kteří se o takové dítě starají a poskytují mu to. A měli bychom se chovat k těmto lidem tolerantně a slušně,“ dodala primářka Oddělení klinické psychologie Fakultní nemocnice u sv. Anny Zu-

zana Spurná. Ministr pro lidská práva Jiří Dienstbier (ČSSD) předloží v nejbližší době vláde novelu zákona o registrovaném partnerství, která umožní osvojení dětí osobou žijící v registrovaném partnerství i osvojení dítěte partnera.

Novinářům to řekl v reakci na rozhodnutí Ústavního soudu (ÚS), který včera škrtl ustanovení zákona znemožňující adopci registrovaným partnerům.

Dienstbier uvedl, že dosavadní znění zákona bylo zjevně diskriminační. Novelu měl připravit pro zavedení možnosti osvojení biologického dítěte partnera a čekal na rozhodnutí soudu, aby ji případně upravil. Nyní ji doplní o možnost individuálního osvojení osobou žijící v registrovaném partnerství.

„Je to minimalistická úprava, kterou je třeba učinit,“ uvedl. Zdůraznil, že ve všech případech rozhodují soudy na základě nejlepšího zájmu dítěte.